

Legea Privind bursele de mărfuri

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de aplicare a legii

Sub incidența prezentei legi se află toate bursele de mărfuri care au fost înființate sau vor fi înființate pe teritoriul Republicii Moldova, dacă legislația nu prevede altfel.

Articolul 2. Noțiunea de bursă de mărfuri

(1) Bursa de mărfuri este o instituție care organizează comerțul de bursă pe bază de standarde sau mostre de mărfuri, efectuat într-un local prestabilit acestui scop (sala bursei) și la o anumită dată și oră, conform regulilor de bursă.

(3) Bursa de mărfuri este în drept să deschidă filiale și alte subdiviziuni separate în conformitate cu legislația.

Articolul 3. Tipurile principale ale bursei de mărfuri

(1) După criteriul de admitere a participanților la licitațiile de bursă se deosebesc burse de mărfuri deschise și închise.

(2) La bursele de mărfuri deschise, tranzacțiile se încheie între intermediarii bursei și vizitatorii bursei atât independent, cât și prin intermediari.

(3) La bursele de mărfuri închise, tranzacțiile se încheie numai între intermediarii bursei, care reprezintă interesele atât ale participanților la bursă, cât și ale vizitatorilor ocazionali și acționează în numele acestora.

(4) În funcție de caracterul activității lor, bursele de mărfuri pot fi specializate și generale.

(5) Bursele de mărfuri specializate efectuează operațiuni cu anumite categorii de marfă fizică.

(6) La bursele de mărfuri generale, operațiunile se efectuează cu toate categoriile de mărfuri.

Articolul 4. Asociațiile și uniunile bursei de mărfuri

(1) Bursele de mărfuri sînt în drept să se asocieze benevol în asociații și uniuni, dacă aceasta nu este în contradicție cu scopul activității lor și cu cerințele legislației antimonopoliste.

(2) Asociațiile și uniunile burselor de mărfuri nu sînt în drept să desfășoare activitate de bursă.

Articolul 5. Funcțiile de bază ale bursei de mărfuri

Funcțiile de bază ale bursei de mărfuri sînt:

- a) organizarea licitațiilor de bursă;
- b) elaborarea pachetului de contracte tip pentru tranzacțiile de vînzare - cumpărare;
- c) stabilirea cererii și ofertei reale, precum și a proporțiilor formate ale schimbului de mărfuri comercializate sau schimbate la bursă;
- d) crearea condițiilor pentru stabilizarea prețurilor și proporțiilor schimbului de mărfuri;
- e) cotarea prețurilor la mărfurile de bursă;
- f) organizarea, ținîndu-se cont de cererea și oferta reale, a operațiunilor de schimb de mărfuri pe baza avantajului reciproc;
- g) informarea tuturor participanților la licitațiile de bursă, după caz, despre degradarea parțială a calităților de consum ale mărfii propuse la bursă;
- h) punerea la dispoziția participanților la licitațiile de bursă și altor persoane fizice și juridice interesate a informației despre mărfurile de bursă.

Articolul 6. Domeniul de activitate a bursei de mărfuri

(1) Bursa de mărfuri este în drept să desfășoare activitate care este nemijlocit legată de organizarea comerțului de bursă.

(2) Acțiunile bursei de mărfuri care au drept scop ori consecință înlăturarea sau limitarea concurenței în cadrul comerțului de bursă se consideră ilegale, iar acordurile încheiate în legătură cu aceasta, nule.

Articolul 7. Mărfurile de bursă

(1) Marfa de bursă este marfa de un anumit fel și o anumită calitate aflată în circulație, inclusiv contractul standard și conosamentul la marfa respectivă, admisă, în modul stabilit de bursa de mărfuri, la comerțul de bursă.

(2) Marfa de bursă trebuie să fie calitativ omogenă, cu parametri calitativi comparabili în decursul unei anumite perioade de timp și plasată în loturi interschimbabile, ceea ce permite negocierea ei conform calităților declarate sau mostrelor.

(3) De calitatea mărfii comercializate la licitațiile de bursă și de corespunderea acestora standardelor răspunde bursa. La cererea oricărui participant la negocieri, bursa este obligată să organizeze expertiza calității mărfii comercializate prin intermediul licitațiilor de bursă.

(4) Nu sînt mărfuri de bursă bunurile imobiliare, obiectele proprietate intelectuală și drepturile patrimoniale.

Articolul 8. Comerțul de bursă

(1) Comerțul de bursă se organizează sub formă de licitație publică cu strigare și se desfășoară în scopul prestării de servicii cumpărătorilor și vînzătorilor în procesul de vînzare -cumpărare (schimb) a mărfurilor de bursă.

(2) Comerțul de bursă se desfășoară pe calea:

a) efectuării tranzacțiilor de bursă de către intermediarul bursei în numele și pe seama clientului, în numele clientului și pe seama sa ori în numele său și pe seama clientului (activitate de broker);

b) efectuării tranzacțiilor de bursă de către intermediarul bursei în numele său și pe seama sa în scopul vînzării ulterioare a mărfii la bursă (activitate de dealer).

Articolul 9. Tranzacția de bursă. Tipurile tranzacțiilor

(1) Tranzacția de bursă este un contract de bursă cu privire la mărfurile de bursă, încheiat între participanții la comerțul de bursă în procesul licitațiilor de bursă și înregistrat de bursă. Modul de înregistrare și încheiere a tranzacțiilor de bursă se stabilește de bursă.

(2) Operațiunile de vînzare și cumpărare a mărfurilor la bursă se efectuează atît cu marfă fizică, cît și cu marfă prevăzută pentru producere. Existența mărfii la bursă la momentul încheierii tranzacției nu este o condiție obligatorie.

(3) Participanții la comerțul de bursă pot efectua tranzacții legate de:

a) transmiterea reciprocă a drepturilor și obligațiilor referitoare la marfa fizică (tranzacții cash);

b) transmiterea reciprocă a drepturilor și obligațiilor referitoare la marfa fizică cu termenul de livrare prorogat (tranzacții forward);

c) transmiterea reciprocă a drepturilor și obligațiilor referitoare la contractele standard de livrare a mărfii de bursă (tranzacții futures);

d) condiția inclusă în tranzacția de bursă pe un termen, înăuntrul căruia uneia din părți i se dă dreptul să aleagă între condițiile tranzacției sau să schimbe condițiile inițiale ale acesteia (tranzacții option);

e) operațiunile în scopul obținerii de venit de la revînzarea mărfurilor (contractelor) la prețuri mai avantajoase (tranzacții de arbitraj).

(4) Tranzacții de bursă pot fi considerate și alte tranzacții cu privire la marfa de bursă, la contracte sau la drepturi stabilite prin regulile comerțului de bursă.

(5) Nu pot fi considerate tranzacții de bursă tranzacțiile încheiate la bursă, dar care nu corespund prevederilor alin.(1). Asupra unor astfel de tranzacții garanțiile bursei nu se extind.

(6) Tranzacțiile de bursă nu pot fi încheiate în numele și pe seama bursei.

Articolul 10. Contractul de bursă

(1) Contractul de bursă, încheiat între participanții la comerțul de bursă, va cuprinde:

a) denumirea părților contractante;

b) denumirea mărfii, caracterizarea ei tehnico-economică necesară pentru determinarea destinației și domeniului de utilizare a acesteia;

c) cantitatea și calitatea mărfii;

d) denumirea întreprinderii producătoare (proprietarului) care vinde marfa și sediul acesteia (acestuia);

e) termenul de livrare a mărfii;

f) condițiile de livrare a mărfii;

g) prețul mărfii și condițiile de achitare pentru livrarea ei;

h) alte condiții prevăzute de bursă și care nu sînt în contradicție cu legislația.

(2) În clauzele contractului de bursă circumstanțele de forță majoră nu se iau în considerare.

(3) Dacă membrul bursei de mărfuri nu-și îndeplinește obligațiile asumate, adică în termenul prevăzut în contractul de bursă nu prezintă documentele convenite sau nu varsă bani pentru marfa cumpărată, acest fapt se comunică imediat în scris comitetului de bursă. Comitetul de bursă stabilește și dă publicității prețul de decontare al mărfii conform contractelor încheiate de membrul respectiv al bursei.

Asemenea contracte se lichidează imediat și balanța se echilibrează prin vânzarea sau cumpărarea cantității necesare de mărfuri de la membrul respectiv al bursei. Prețul de decontare este obligatoriu pentru toate contractele în cauză, indiferent de termenele lor de executare.

Articolul 11. Intermediarul bursei

(1) Vânzătorii și cumpărătorii acționează la bursa de mărfuri, de regulă, prin intermediari. Acționînd la bursă în numele clienților, intermediarii bursei încheie contracte de bursă. Pentru efectuarea operațiunilor ei sînt remunerați.

(2) Intermediarii bursei sînt persoane fizice și juridice împuternicite de comitetul de bursă și autorizate de bursa de mărfuri să exercite această activitate, alese din rîndurile membrilor bursei de mărfuri sau angajate special în acest scop, precum și cele care acționează prin birourile de brokeri.

(3) Prin intermediarii ai bursei se subînțeleg firmele de brokeri, birourile de brokeri și brokerii independenți.

(4) Intermediarul bursei:

a) studiază și analizează cererea și oferta la mărfurile ce se comercializează prin intermediul bursei;

b) intermediază la cumpărarea, vânzarea sau schimbul mărfii la bursă;

c) procură, vinde sau schimbă marfa la cererea clientului;

d) procură marfă pentru interesele proprii ale bursei;

e) perfectează documentele pentru tranzacțiile efectuate;

f) ține evidența tranzacțiilor încheiate la bursă.

Articolul 12. Cotațiile de bursă

Cotațiile de bursă sînt prețurile de bursă, înregistrate și publicate ulterior, la tranzacțiile de bursă pentru o anumită perioadă de timp (de regulă, o zi de bursă). Cotațiile de bursă se folosesc ca bază la încheierea contractelor, inclusiv în afara bursei. Stabilirea anticipată a cotațiilor se interzice.

Capitolul II. ÎNFIINȚAREA ȘI ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII BURSEI DE MĂRFURI. ORGANELE DE CONDUCERE

Articolul 13. Constituirea bursei de mărfuri

(1) Bursa de mărfuri este persoană juridică, avînd forma juridică de societate pe acțiuni ori de societate cu răspundere limitată. Forma societății pe acțiuni se stabilește la adunarea constitutivă a bursei de mărfuri.

(2) Fondatori ai bursei de mărfuri pot fi persoanele fizice și juridice, cărora legea nu le interzice acest drept.

(3) Bursa este supusă înregistrării de stat în modul stabilit de legislație.

(4) Mărimea capitalului social al bursei de mărfuri trebuie să fie de cel puțin 1 milion de lei.

(5) Cota-parte a fiecărui fondator și membru al bursei în capitalul social nu poate depăși 10%.

(6) Fondatorii bursei de mărfuri înștiințează întreprinderile și persoanele fizice interesate despre înființarea acesteia, desfășoară pregătiri pentru convocarea primei adunări generale a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri.

(7) Fondatori ai bursei nu pot fi:

a) autoritățile administrației publice centrale și locale;

b) băncile și instituțiile de credit;

c) companiile și fondurile de asigurare și investiționale, companiile fiduciare;

d) organizațiile (asociațiile) și fundațiile obștești, religioase, politice și filantropice;

e) persoanele fizice care, conform legii, nu sînt în drept să desfășoare activitate de întreprinzător.

Articolul 14. Denumirea bursei

(1) Bursa are denumire proprie, în care trebuie să fie indicate tipul bursei și obiectul de activitate, prin care bursa respectivă se deosebește de celelalte. Pentru comodate, denumirea bursei poate fi prescurtată.

(2) Denumirea bursei nu va conține date cu privire la apartenența ei la autoritățile administrației publice și organizațiile social-politice.

Articolul 16. Veniturile bursei de mărfuri

(1) Veniturile bursei de mărfuri se formează din taxele de înscriere și cotizațiile anuale ale membrilor bursei, plata de intrare, taxele pentru tranzacțiile de bursă, mijloacele de la vînzarea acțiunilor și din alte încasări. Suma rămasă după compensarea

cheltuielilor pentru desfășurarea activității bursei, după plata dobânzilor la credite și a impozitelor și plăților stabilite de legislație poate fi utilizată pentru necesitățile proprii ale bursei.

(2) Bursa de mărfuri încasează de la intermediarul-cumpărător și intermediarul - vânzător taxe de comision în părți egale, în mărimea ce derivă din valoarea totală a contractului. Procentul taxei de comision se stabilește de administrația bursei.

Articolul 17. Statutul bursei de mărfuri

(1) Statutul bursei de mărfuri, în afară de prevederile stabilite de Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și Legea privind societățile pe acțiuni, va cuprinde:

- a) numărul maxim al membrilor bursei;
- b) modul de acordare a calității de membru al bursei, de suspendare și de retragere a acestei calități;
- c) drepturile și obligațiile membrilor bursei și ale altor participanți la comerțul de bursă;
- d) modul de soluționare a litigiilor ce apar în procesul comerțului de bursă, precum și în alte probleme de activitate a bursei, filialelor și a altor subdiviziuni separate ale acesteia.

(2) Statutul poate cuprinde și alte prevederi ce nu sînt în contradicție cu legislația.

Articolul 18. Regulile comerțului de bursă

(1) Regulile comerțului de bursă sînt principalul document ce reglementează efectuarea operațiunilor de bursă, desfășurarea licitațiilor de bursă și soluționarea litigiilor apărute în cadrul lor.

(2) Regulile comerțului de bursă, aprobate de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri, vor stabili:

- a) locul și ora desfășurării licitațiilor de bursă;
- b) organizarea funcționării sălii bursei;
- c) modul desfășurării licitațiilor de bursă;
- d) tipurile licitațiilor de bursă;
- e) tipurile tranzacțiilor de bursă;
- f) denumirea secțiilor de mărfuri;

- g) lista subdiviziunilor interioare ale bursei;
- h) modul de informare despre apropiatele licitații de bursă;
- i) modul de înregistrare și evidență a tranzacțiilor de bursă;
- j) modul de corectare, după confirmarea rezultatelor licitațiilor, a greșelilor din fișa de comandă, care se expediază intermediarului bursei;
- k) modul de cotare a prețurilor la mărfurile de bursă;
- l) modul de informare despre tranzacțiile de bursă efectuate la licitațiile de bursă precedente;
- m) modul de informare a membrilor bursei și a altor participanți la comerțul de bursă despre piețele de mărfuri și conjunctura de piață a mărfurilor de bursă;
- n) modul de achitare reciprocă a membrilor bursei și altor participanți la comerțul de bursă la încheierea tranzacțiilor de bursă;
- o) măsurile de control asupra procesului de formare a prețurilor la bursă în scopul de a nu admite ridicarea bruscă a nivelurilor prețurilor, majorarea sau scăderea lor artificială, cârdășia sau răspîndirea unor informații false spre a influența prețurile;
- p) măsurile de asigurare a ordinii și disciplinei la licitațiile de bursă, precum și modul și condițiile de aplicare a acestor măsuri;
- q) măsurile de asigurare a respectării de către membrii bursei și alți participanți la comerțul de bursă a deciziilor autorităților administrației publice în probleme ce se referă la activitatea bursei, a documentelor de constituire a bursei, a regulilor comerțului de bursă, a hotărîrilor adunării generale a fondatorilor și membrilor bursei și ale altor organe de conducere ale bursei;
- r) lista încălcărilor ce atrag aplicarea de către bursă a unor amenzi participanților la comerțul de bursă, precum și cuantumul amenzilor și modul lor de percepere;
- s) cuantumul defalcărilor, taxelor, tarifelor și ale altor plăți și modul de percepere a acestora de către bursă.

(3) Regulile comerțului de bursă pot cuprinde și alte prevederi care nu sînt în contradicție cu legislația.

(4) Regulile comerțului de bursă trebuie să prevadă asigurarea riscului în cazul în care vreun membru al casei de clearing nu și va putea onora obligațiile financiare. Deficitul de mijloace se completează din activele bursei, din capitalul de rezervă și din fondul de garanție al bursei, din contribuțiile altor membri ai bursei proporțional cotei de

participare la operațiunile de bursă.

(5) Regulile comerțului de bursă trebuie să fie puse la dispoziția oricărui participant potențial la licitațiile de bursă pentru a lua cunoștință de ele.

Articolul 19. Adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri

(1) Adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei este organul suprem de conducere al bursei de mărfuri. La lucrările adunării generale pot participa, fără drept de vot deliberativ, și funcționari ai bursei, împuterniciți ai Ministerului Economiei, alte persoane invitate.

(2) Suplimentar la competența stabilită de Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și de Legea privind societățile pe acțiuni, adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri:

a) aprobă modul de eliberare către intermediarul bursei a autorizației pentru efectuarea tranzacțiilor în comerțul de bursă, stabilește modul de retribuire a muncii lui;

b) aprobă regulamente, reguli, instrucțiuni și alte documente ce reglementează activitatea subdiviziunilor bursei;

c) determină cuantumul taxei de bursă pentru tranzacții, plății de intrare de la vizitatorii permanenți și ocazionali ai bursei care nu sînt membri ai acesteia, plății pentru serviciile prestate de bursă, stabilește modul de aplicare a amenzilor pentru încălcarea regulilor comerțului de bursă;

d) alege organele de conducere ale bursei;

e) examinează cererile de acordare și retragere a calității de membru al bursei și decide asupra lor;

f) examinează cererile privind încălcarea de către comitetul de bursă a hotărîrilor adunării generale și regulilor stabilite de bursă;

g) aprobă și anulează deciziile comitetului de bursă.

(3) Adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri este constituită valabil dacă la ea participă cel puțin 2/3 din numărul fondatorilor și membrilor bursei.

(4) Hotărîrea adunării generale a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri se consideră adoptată dacă pentru ea au votat 2/3 din numărul fondatorilor prezenți și majoritatea simplă a membrilor bursei prezenți.

(5) Adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri are loc, de regulă, o dată pe an. Adunarea extraordinară se convoacă la cererea unuia sau a mai multor fondatori sau a 1/3 din membrii bursei.

Articolul 20. Comitetul de bursă

(1) În perioada dintre adunările generale ale fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri conducerea generală a bursei o efectuează comitetul de bursă.

(2) Comitetul de bursă, în componența președintelui, vicepreședinților și membrilor comitetului, se alege la adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri. La aceeași adunare se stabilește componența numerică și nominală a comitetului de bursă și durata mandatului lui. În caz de activitate nesatisfăcătoare, comitetul de bursă poate fi reales înainte de termen.

(3) Pentru exercitarea unor atribuții ce necesită cunoștințe speciale, în componența comitetului de bursă pot fi aleși reprezentanți plenipotențieri ai altor întreprinderi și persoane fizice care nu sînt membri ai bursei.

(4) Repartizarea obligațiilor între membrii comitetului de bursă se face la prima lui ședință.

(5) Competența comitetului de bursă se stabilește de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri.

(6) Comitetul de bursă este în drept să ia decizii dacă la ședință sînt prezenți cel puțin 1/2 din membrii lui.

(7) Decizia comitetului de bursă se consideră adoptată dacă pentru ea a votat majoritatea simplă a membrilor lui prezenți la ședință. În caz de paritate de voturi, votul președintelui comitetului este decisiv.

Articolul 21. Organul executiv al bursei de mărfuri

(1) Activitatea curentă a bursei de mărfuri este condusă de consiliul de administrație sau de managerul bursei. Membrii consiliului de administrație și managerul bursei nu pot fi membri ai bursei și lucrează ca angajați prin contract de muncă. Drepturile și obligațiile managerului, ale consiliului de administrație al bursei le stabilește comitetul de bursă.

(2) Consiliul de administrație al bursei sau managerul conduce toate domeniile de activitate ale bursei de mărfuri, cu excepția celor ce țin de competența exclusivă a adunării generale a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri și a comitetului de bursă.

Articolul 22. Comisiile de bursă

(1) Comisiile de bursă sînt subdiviziuni ale bursei de mărfuri și, în funcție de problemele pe care le soluționează, pot fi: de control, de revizie, financiară, de mărfuri, de ring, de transport, de marketing, de primire a noilor membri, pentru etica de afaceri, pentru mărfurile noi, de depozitare a mărfurilor, pentru statistică etc

(2) Activitatea fiecărei comisii este reglementată de un regulament respectiv, elaborat de consiliul de administrație al bursei sau de manager și aprobat de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri (pînă la aprobarea de către adunarea generală, regulamentele pot fi aprobate provizoriu de comitetul de bursă).

Articolul 23. Arbitrajul

(1) Membrii arbitrajului și președintele acestuia se aleg la adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri.

(2) Activitatea arbitrajului este reglementată de regulamentul acestuia, precum și de Legea nr.23-XVI din 22 februarie 2008 cu privire la arbitraj.

(3) Deciziile arbitrajului sînt obligatorii pentru executare. Dacă arbitrii în soluționarea vreunei chestiuni nu ajung la înțelegere, bursa desemnează un prim-arbitru, a cărui decizie este definitivă.

Articolul 24. Funcționarii bursei de mărfuri

(1) Funcționari ai bursei de mărfuri sînt persoanele fizice care participă la activitatea bursei în baza contractului de muncă.

(2) Funcționarilor bursei li se interzice să participe la tranzacțiile de bursă și să înființeze firme de brokeri proprii, precum și să utilizeze informația de serviciu în interese personale.

Articolul 25. Membrii bursei de mărfuri

(1) Membri ai bursei de mărfuri pot fi persoane fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare a activității de întreprinzător, cu excepția celor enumerate la alin.(4) al prezentului articol, care au participat la formarea capitalului social al bursei ori varsă cotizații sau alte plăți cu destinație specială în patrimoniul bursei.

(2) Persoanele fizice și juridice se primesc în rîndurile membrilor bursei în modul și condițiile stabilite de documentele statutare ale bursei și calitatea lor de membru este confirmată printr-un certificat eliberat de bursă.

(3) Drepturile și obligațiile membrilor bursei, modul de încetare a calității lor de membru al bursei se stabilesc de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei.

(4) Membri ai bursei de mărfuri nu pot fi:

a) funcționarii bursei respective sau ai oricărei alte burse de mărfuri;

b) întreprinderile ai căror conducători (locuitori ai conducătorilor sau conducătorii filialelor și ai altor subdiviziuni separate ale acestora) sînt funcționari ai bursei respective;

c) băncile și instituțiile de credit, companiile și fondurile de asigurare și de investiții, companiile fiduciare;

d) autoritățile administrației publice centrale și locale;

e) organizațiile (asociațiile) și fundațiile obștești, religioase, politice și filantropice;

f) persoanele fizice care, conform legii, nu au dreptul să desfășoare activitate de întreprinzător.

Articolul 26. Categoriile membrilor bursei de mărfuri

(1) Membrii bursei de mărfuri pot fi de următoarele categorii:

a) membri ai bursei cu drepturi nelimitate (depline): dreptul să participe la licitațiile de bursă în toate secțiile (sectoarele, sucursalele) bursei și dreptul la un număr de voturi, stabilit în documentele de constituire, la adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei și la adunările generale ale membrilor secțiilor (sectoarelor, sucursalelor) bursei;

b) membri ai bursei cu drepturi limitate (parțiale): dreptul să participe la licitațiile de bursă într-o anumită secție (sector, sucursală) și dreptul la un anumit număr de voturi, stabilit în documentele de constituire, la adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei și la adunările generale ale membrilor secției (sectorului, sucursalei) bursei.

(2) Categoria membrului bursei se stabilește de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri la primirea persoanei fizice sau juridice respective în rândurile membrilor bursei.

Articolul 27. Dreptul la cesiune

Membrii bursei pot cesiona dreptul lor de a participa la comerțul de bursă numai unei persoane fizice sau juridice care are dreptul de a fi membru al bursei. Contractul de cesiune a drepturilor urmează a fi înregistrat la bursă.

Articolul 28. Activitatea editorială

Bursa de mărfuri este în drept să aibă o bază editorială proprie pentru a edita, respectînd Legea presei, ziare, cataloage de prețuri cu o succintă caracterizare a mărfurilor de nomenclatură, reviste și articole care reflectă problemele pieței.

Articolul 29. Încetarea activității bursei de mărfuri

Activitatea bursei de mărfuri încetează în baza hotărîrii adunării generale a fondatorilor și membrilor bursei sau în baza hotărîrii judecătorești, în modul prevăzut de legislație.

Capitolul III. ORGANIZAREA COMERCIALIZĂRII LA BORSA

Articolul 30. Participanții la comerțul de bursă

(1) Participanți la comerțul de bursă sînt membrii bursei, intermediarii bursei și vizitatorii ocazionali.

(2) Bursa nu poate fi participant la comerțul de bursă.

Articolul 31. Participarea membrilor bursei la comerțul de bursă

Membrii bursei de mărfuri care nu sînt intermediari ai bursei participă la comerțul de bursă:

- a) nemijlocit în nume propriu numai în cazul negocierii mărfii fizice exclusiv pe seama sa, fără drept de intermediere de bursă;
- b) prin birourile de brokeri organizate de ei;
- c) pe bază de contract cu intermediarii bursei care desfășoară activitate comercială.

Articolul 32. Vizitatorii sălii bursei

Vizitatori ai sălii bursei sînt:

- a) toți fondatorii și membrii bursei cu drept de intrare gratuită;
- b) intermediarii bursei cu drept de intrare gratuită;
- c) vizitatorii ocazionali care au dobîndit dreptul de a vizita o singură dată bursa;
- d) împuterniciții Ministerului Economiei cu drept de intrare gratuită, însă fără drept de a face comerț de bursă;
- e) oaspeții cu bilete de invitație.

Articolul 33. Ghildele de brokeri și asociațiile lor

Intermediarii bursei au dreptul să creeze ghilde de brokeri. Ghildele de brokeri se pot uni în asociații.

Articolul 34. Evidența tranzacțiilor de către intermediarii bursei

Intermediarii bursei sînt obligați să țină evidența tranzacțiilor efectuate la bursă pentru fiecare client și să păstreze datele despre aceste tranzacții în decurs de 5 ani din ziua efectuării tranzacției.

Articolul 35. Organizarea deservirii clearing.

Casele de clearing

(1) În scopul asigurării executării tranzacțiilor ce se efectuează la bursa de mărfuri, bursa este obligată să organizeze deservirea achitărilor pe calea creării caselor de clearing sau încheierii contractelor cu o anumită bancă sau instituție de credit pentru organizarea deservirii clearing.

(2) Casele de clearing pot fi create și ca organizații ale intermediarilor bursei independente de bursă.

(3) Membru al casei de clearing poate deveni orice persoană fizică sau juridică care dispune de un capital minim și are cont la bancă. Mărimea capitalului minim se stabilește de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri. Membrul casei de clearing trebuie, de asemenea, să depună o contribuție în fondul de garanție al bursei. Mărimea minimă a contribuției de asemenea se stabilește de adunarea generală a fondatorilor și membrilor bursei de mărfuri.

(4) Casa de clearing:

a) stabilește felul, volumul și modul de încasare de la membrii casei a contribuțiilor ce garantează executarea tranzacțiilor sau repararea prejudiciului cauzat ca urmare a neexecutării complete sau parțiale a obligațiilor ce decurg din aceste tranzacții, precum și alte obligații financiare ale participanților la tranzacții;

b) efectuează, în modul stabilit, creditarea și asigurarea participanților la tranzacții în limitele necesare pentru garantarea executării acestor tranzacții sau repararea prejudiciului în cazul neexecutării lor.

(5) Casa de clearing servește pentru evidența financiară și numerică a tranzacțiilor încheiate.

(6) Mijloacele bănești ale casei de clearing se constituie din taxele pentru efectuarea operațiunilor, din suma amenzilor și penalităților percepute pentru greșelile aritmetice comise și pentru prezentarea cu întârziere a dărilor de seamă privind tranzacțiile efectuate, precum și din contribuțiile membrilor casei.

Articolul 36. Garantarea prețurilor libere în cadrul comerțului de bursă

(1) La bursa de mărfuri, diferența dintre cursul de cumpărare și vânzare nu se limitează.

(2) Bursei de mărfuri i se interzice să stabilească:

a) niveluri și plafoane pentru prețurile la mărfurile de bursă în cadrul comerțului de bursă;

b) mărimea retribuițiilor acordate intermediarilor bursei pentru intermediere în tranzacțiile de bursă.

Articolul 37. Soluționarea litigiilor la bursa de mărfuri

Litigiile legate de încheierea, executarea, modificarea condițiilor și suspendarea tranzacțiilor de bursă se examinează și se soluționează arbitrajul a bursei.

Articolul 38. Garantarea autogestiunii bursei de mărfuri

(1) Imixtiunea autorităților publice în activitatea bursei de mărfuri, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație, nu se admite.

(2) În cazul în care deciziile autorităților administrației publice centrale și locale, precum și ale persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora, care au condus la cauzarea de prejudicii participanților la comerțul de bursă au fost declarate de instanțele judecătorești ca nelegitime, acestor participanți li se repară în întregime prejudiciul cauzat, inclusiv câștigul neglijat. Prejudiciul se repară în următoarele proporții: 60% din bugetul respectiv și 40% din veniturile persoanelor cu funcții de răspundere vinovate.

Articolul 39. Controlul asupra activității bursei de mărfuri

(1) Verificarea activității financiare și economice a bursei de mărfuri se efectuează de organele abilitate conform legislației.

(2) Bursa de mărfuri prezintă dări de seamă în conformitate cu legislația.

Capitolul V. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 41. Punerea în aplicare a legii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) Persoanele juridice care desfășoară comerț de bursă și folosesc în denumirea firmei cuvintele "bursa de mărfuri", în termen de 2 luni:

a) vor pune documentele lor statutare în concordanță cu prezenta lege;

b) vor efectua reînregistrarea bursei în modul stabilit de lege;

(3) Bursele de mărfuri existente al căror capital social este sub 1 milion de lei sînt obligate pe parcursul anului să-1 majoreze pînă la această sumă .

(4) Guvernul:

a) va prezenta Parlamentului, in termen de o lună, propuneri privind punerea legislației în concordanță cu prezenta lege;

b) în termen de 2 luni: va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

va aproba nomenclatorul mărfurilor de bursă.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021